

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"א בתשרי תשע"ח | דף היומי בבלי: סנהדרין פז.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ג' "וילביש עצמו" עד סימן רס"ג סעיף ב'.
לוח יומי מקוצר: עמוד ל"ה סימן רס"ב/רס"ג. | מוסר: פרק ט' עד 'ונהנה אף'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'משומד - יסיר מלבושיו' עד 'כללו של דבר ישוב אדם'.

ענייני דיומא

אילו השגות ניתן להשיג בשמחת תורה?

לכבוד התורה, והנמנע מכך מחשש לפחיתות כבוד, חטא הוא ביזו. וכן כתבו בשם האריז"ל שיש להתאמץ בדבר, ועוד כתבו שהעיד על עצמו שהשיג את מדריגתו הגבוהה בזכות שהיה שמח בכל עוז בשמחה של מצוה, וגם הגר"א ז"ל היה רוקד בשמחת-תורה בכל כחו. ויש שכתב שהזהיר לשמוח בשמחת התורה ביום זה, יהא סמוך ובטוח שלא תפסוק התורה מזרעו. [שו"ע תרסט, א, ומשנ"ב ט ריא; ביאורים ומוספים דרשו, 44-45]

בשמחת-תורה נוהגים להוציא את כל ספרי התורה שבארון-הקודש. להקיף עמם את הבימה - שלש או שבע פעמים, למנהגים השונים - בריקודים ובמחולות, ולומר שירות ותשבחות תוך כדי ההקפות. וכאשר אין די בספרי-התורה שבבית-הכנסת, מותר להביא ספרי תורה מביית-כנסת אחר, על אף שבשאר ימות השנה אסור להעביר ספר תורה ממקום למקום באופן ארעי (ראה שו"ע לעיל קלה, יד). וזמן הקפות אלו הוא לאחר תפילת שחרית, לפני קריאת התורה. ויש מן הראשונים שכתב שבשמחת תורה ראוי לכל אדם להתאמץ ברקידה ובזמרה

הדף היומי בהלכה

באילו חדרים צריך להדליק נרות שבת?

נרות, כנגד 'זכור' ו'שמור'; ויש שנהגו להדליק שלושה או ארבעה נרות; ויש שנהגו להדליק שבעה נרות, כנגד ימי השבוע, או עשרה, כנגד עשרת הדברות; ויש שנהגו להוסיף נר כנגד כל ילד מבני הבית. [שו"ע או"ח רסג, א, ומשנ"ב א, ב, ד ו; ביאורים ומוספים דרשו, 41-4]

חכמינו ז"ל תיקנו להדליק נר לשבת במקום שבו אוכלים את סעודות השבת, משום מצות 'עונג שבת', דהיינו שלא יאכלו סעודת שבת בחשכה; וכן יש להדליק נרות בכל החדרים שנכנסים אליהם בליל שבת, כדי שלא ייכשלו ברהיטים ובחפצים. ואת הברכה יש לברך על הנר שבמקום האכילה. ונהגו להדליק שני

הדף היומי בהלכה

מהו הקנס לאשה ששכחה להדליק נרות שבת?

שבת - יש אומרים שאינה נקנסת על שכחתה; וכן אם הפעילה היא את שעון השבת באופן שידליק את התאורה לכבוד שבת - יש אומרים שאינה נקנסת על שכחתה, מפני שבפעולתה 'הכינה' את קיום מצות הדלקת הנר. [שו"ע או"ח רסג, א, ומשנ"ב ז; ביאורים ומוספים דרשו, 48]

אשה ששכחה להדליק נרות שבת - עליה להדליק כל ימיה נר נוסף על הנרות שהיתה רגילה להדליק עד כה, קנס על כך שלא נזהרה בכבוד השבת. ואף אם תאורת החשמל דולקת בבית - יש אומרים שהיא נקנסת על שכחתה, שהרי חובתה להדליק ולא עשתה זאת. אולם, אם התאורה הודלקה לכבוד

אשה שהפחיתה ממספר הנרות שרגילה להדליק - האם נקנסת על כך?

כי אינה נקנסת על שכחה זו, כיון שצורכי הבית בו שהתנה בזמן ההדלקה אינם מוטלים עליה, ואשה שהדליקה נרות, אך טעתה בהפחיתה ממספר הנרות שרגילה להדליק - אינה נקנסת על כך. [ביה"ל רסג, א, ד"ה ששכחה; ביאורים ומוספים דרשו, 43]

כאמור, אשה ששכחה להדליק נרות שבת - עליה להדליק כל ימיה נר נוסף. והמתארכת בק"ת אחרים לסעודת הלילה, ושם הודלקו נרות השבת, והיא עצמה חייבת בהדלקה בביתה מפני שהיא אמורה לשוב אליו לאחר הסעודה, ושכחה לעשות זאת - יש אומרים שנקנסת על שכחתה; ויש אומרים שיתכן

קנין חכמה

זכותם הגדולה של אלו העוסקים בכל חלקי התורה

וכמה יקבלו אנשים אלו תודה ורצון מאתו ית"ש, וזוכים לנפשם, וזוכים לכל כלל ישראל, שלא נשארו ישראל בבושה כשנשאלו על חלק התורה פלוני או חלק פלוני. וכמה גדולה זכות מי שמכריע את ישראל לכף זכות, וכמו שמצאנו בשמואל הנביא, שאמר הקב"ה לאלקנה אביו, שגרם לזכות את ישראל לעלות לרגל - אתה הכרעת את בני לכף זכות, אני אוציא ממך בן שיכריע את כל ישראל לכף זכות.

[תורה אור, פרק ט]

ישראל נקראים בניו של הקב"ה, וכמו שהאב מתפאר ומתהלל בבנו כשנמצאת בו שלמות המעלות והמידות, כך מתפאר הקב"ה בישראל; וכשם שהאב משתוקק שבנו יתעלה בתורה ובמעשים ובמידות טובות, כך הקב"ה משתוקק שיהיו בישראל עם סגולתו גדולי תורה ועמלים בה, ואנשי מעשה. וכמה גדלה שמחתו ית"ש כשפוקד את ישראל ומוצא בהם כאלו היודעים את התורה כולה בכל הלכותיה ודקדוקיה, ואף בחלקי התורה שאינם נוגעים למעשה בזמן הזה, ושמים לבם לעמול ולקנות אורות החכמה האצורים בתורה לפי כחם, ודברי התורה בכל חלקיה ערוכים ושמורים על לוח לבם.

אינני מסוגלת לזותר על המראה המשמח הזה מיד יום ביומו - לראות את הבית שמכרנו עבור אתרוג, בלי זה ודאי לא אשרוד

המחיר אותו ביקש עבור האתרוג היה גבוה מידי מכדי שנוכל כל בני הקהילה לרכשו בשותפות, גם הסכומים הרבים שכל אחד הסכים לתת עבור האתרוג לא הגיעו למחיר אותו דרש הסוחר, והוא כנראה ימכור את האתרוג לקהילה אחרת, ועל כך אני מצטער, שבחג סוכות הקרב ובא לא יהיה לנו אתרוג ולא נוכל לקיים את מצות החג.

בראותי את צערו של בעלי - המשיכה הרבנית בספורה - הצעתי לו שכיון שאנחנו כבר מבוגרים וילדינו כבר אינם גרים אתנו, הרי איננו צריכים בית כה גדול, הבה נמכור את הבית ונקנה לנו בית קטן יותר, ובכסף שישאר נקנה את האתרוג עבורך ועבור כל בני הקהילה. בעלי הסכים להצעתי, אך כדי שהוא יהיה בטוח כי גם אני מסכימה ואינני אומרת כך מהשפה ולחוץ, ביקש כי אני יטפל בענייני המכירה והקניה של הבית. חיש מהר שלחתי להודיע לסוחר האתרוגים שלא ימכור את האתרוג לקהילה אחרת ומחר אביא לו את דמי האתרוג, מתווך הדירות מצא עבורנו בית חדש מול הבית הישן, ובכך זכינו כי יהיה לקהילתנו אתרוג נאה ומהודר, שמחתו של בעלי לא ידעה גבולות, הנה הוא זוכה לקיים מצוות לולב ואתרוג בהידור.

זקנה אני וחלשה, חיי באמת לא קלים - ממשכה הרבנית לספר לרבה של וילנא - אינני בריאה וקשה לי מאוד, אך מה שמחזיק אותי היא העובדה שכל בוקר כאשר אני קמה, אני זוכה לראות את הבית שמכרנו עבור קיום מצוה, אינני מתארת לעצמי איך יראה יומי אם לא אראה בבוקר את הבית שמכרנו עבור האתרוג, אכן בוילנא יש לי הרבה נחת, וכמו"כ לא קל לי להטריח את ילדי לבוא לקידן לתמוך בנו, אך אינני מסוגלת לזותר על המראה המשמח הזה מיד יום ביומו - לראות את הבית שמכרנו עבור אתרוג, בלי זה ודאי לא אשרוד.

הרב ישראל ליוש

'קידן', עיר קטנה ליד 'וילנא', בה התגוררו רבי אברהם אחי הגר"א ואשתו הרבנית, יותר מעשרה ילדים היו להם וכאשר הם נישאו הם עברו לגור בוילנא, העיר הגדולה אשר היתה מטרופולין של מלך, תלמידי חכמים, רבנים ודיינים גרו בה, ועולם התורה פרח ושגשג בוילנא. לעומתה 'קידן' היתה עיירה קטנה ממנה לאין ערוך, הן בכמות והן באיכות.

לעת זקנותם של רבי אברהם ורעייתו, היו ילדיהם מגיעים אליהם מוילנא כל אחד בתורו, כדי לתמכם ולסעדם, טרחה גדולה היתה זו עבורם, אך הם עשו זאת בשמחה ובאהבה, הרי כיבוד אב ואם מצוה רבה היא. מידי פעם היו הילדים מציעים להוריהם שיעברו לגור לידם בוילנא, יש לכם בוילנא משפחה גדולה, נכדים ונינים לרוב, מה לכם לחפש בקידן, בואו וגורו ליד הנחת שלכם' היו מפצירים בהם הילדים. אך רבי אברהם ובעיקר אשתו הרבנית התעקשו להמשיך ולהתגורר בקידן, ולמרות כל הפצרותיהם של הילדים, ועם כל הקושי שלהם לבוא לכבדם בקידן, המשיכו ההורים להתעקש ולא לעבור לגור בוילנא. שבת אחת הוזמנו ההורים - רבי אברהם ורעייתו לוילנא לשמחת בר מצוה של אחד הנכדים. ילדיהם ביקשו מהרב של וילנא שינסה לשכנע את אמם לבוא לגור בקביעות בוילנא, ובכך יוקל עליהם ועל הוריהם. קרא הרב לרעיית רבי אברהם וניסה להפציר בה לעשות כבקשת ילדיה, ענתה לו הרבנית: 'יהיה מה שיהיה, אני לא אעבור לוילנא, אך משום כבודו של הרב אספר לו מדוע רוצה אני בכל מאודי להמשיך ולהתגורר בקידן.'

וכה ספרה לו הרבנית: יום אחד ערב סוכות היה, בעלי חוזר מבית הכנסת כשארשת של עצבות על פניו, שאלתי אותו לפרש הדבר, והוא סיפר לי כי סוחר האתרוגים היה בבית הכנסת והציע לבני הקהילה אתרוג יפה ומהודר, אך